

Lausunto Valkjärven kuituosuuskunnan siltarahoitushakemukseen liittyen laajakaistan kyläverkon laajentamiseksi Valkjärvellä ja Lepsämässä

Kunnanhallitus 06.10.2025
972/02.05.01.02/2025

Valkjärven kuituosuuskunta on lähestynyt Nurmijärven kuntaa siltarahoitushakemuksella 24.7.2025. Kuituosuuskunta on jatkamassa laajakaistan kyläverkkoa Valkjärven kylälle ja Lepsämän keskustaan. Kuituosuuskunta on hakenut ELY-keskukselta rahoitusta hankkeen kustannuksiin ja hakemus on menestynyt. Virallista rahoituspäätöstä varten ELY-keskus tarvitsee Nurmijärven kunnalta lausunnon. Siltarahoituksella tarkoitetaan yleisesti ottaen kunnan tai muun julkisen tahon antamaa tilapäistä rahoitusta, joka auttaa esimerkiksi yhdistystä tai hanketta selviämään rahoituksellisesti ennen varsinaisen, pysyvän rahoituksen tai tuen saamista. Siltarahoitus on laina tai ennakko, joka pitää maksaa takaisin myöhemmin saatavasta tuesta.

Hankkeen kokonaiskustannus on noin 250.000 euroa (alv 0). Tästä tukikelpoisia laajennuskustannuksia on 227.000 euroa (alv 0) joista ELY-keskuksen avustus on 65 prosenttia, eli 147.000 euroa (alv 0). Laajennuksen kustannukset on tarkoitus kattaa liittymismaksuilla, osuuskunnan kassavaroilla ja maaseuturahoituksen avustuksella. Osuuskunta on suunnitellut hakevansa avustuksen maksatusta ELY-keskukselta kerran projektin aikana ja kerran projektin päätyttyä. Osuuskunta hakee kunnalta siltarahoitusta, eli väliaikaista rahoitusta hankkeelle, koska avustuksen maksatukset toteutuvat takapainotteisesti, kun taas kustannuksia syntyy jo hankkeen alkuvaiheessa. Ilman siltarahoitusta hanke etenisi pienissä erissä, eikä maaseuturahaston rahoitusta olisi mahdollista hyödyntää hankkeeseen. Lisäksi osuuskunta on arvonnalisäverovelvollinen, joten laskuihin sisältyvät arvonnalisäverot palautuvat osuuskunnan tilille 3 kuukautta laskujen maksamisen jälkeen. Rahoituksesta ei aiheudu kunnalle kustannuksia, vaan osuuskunta maksaa rahoituksen kunnalle täysimääräisenä takaisin viimeistään hankkeen päätyttyä.

Nurmijärven kunnan takaus- ja antolainauttoiminnanperiaatteissa määritellään ne yleiset periaatteet, joiden perusteella takaus- ja antolainauspäätökset konsernissa arvioidaan yleisellä tasolla ja joihin päätösten valmistelu perustuu. Valtuusto on hyväksynyt nämä periaatteet 23.08.2023 (§ 50). Periaatteissa todetaan, että Kuntalain 15 luvun 129 §:ssä säädetään muun muassa lainan, takauksen tai vakuuden antamisen edellytyksistä. Lain mukaan kunnan myöntämä laina ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä, eikä kunta voi myöntää lainaa mikäli siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kuntalain lisäksi on huomioitava EU:n valtiontukea koskevan säännösten vaikutukset. Kunta on pyytänyt EU:n valtiontukitarkastelua varten erillisen lausunnon BDO Oy:ltä päätöstä varten. Muuten kunta arvioi, että ottaen huomioon anotun siltarahoituksen suuruuden ja takaisinmaksuaikataulun, kunnalle ei aiheudu merkittävää taloudellista riskiä eikä siltarahoituksen myöntäminen vaaranna kunnan kykyä selviytyä lakisääteisistä velvoitteistaan. Riskiä pienentää se, että osuuskunta saa tuen ELY-keskukselta, jolla se voi maksaa lainan takaisin kunnalle. Kunnan edut tullaan turvaamaan riittäville vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Nämä tarkentuvat jatkovalmistelussa ja niistä tehdään myöhemmin päätös osana sopimuskokonaisuutta.

Antolainauksen periaatteiden mukaisesti kunnanvaltuusto päättää antolainojen ja vieraanpääoman muutoksista talousarvion yhteydessä (hallintosääntö 65 §) ja kunnanhallitus päättää antolainan myöntämisestä vuotuisen talousarvion mukaisissa rajoissa (hallintosääntö 25 §). Periaatteissa todetaan, että kunta voi harkinnanvaraisesti myöntää väliaikaista rahoitusta (siltarahoitus) yleishyödyllisten yhdistysten ja yksityisoikeudellisten yhteisöjen ja säätiöiden paikallisiin hankkeisiin, joihin on myönnetty Leader-rahoitusta. Tukea voidaan myöntää sellaiselle yksityisoikeudelliselle yhteisölle, jonka pääasiallinen tarkoitus on muu kuin taloudellinen toiminta

tai jonka ensisijainen päämäärä ei ole voiton tavoittelu. Rahoitusta myönnetään vain sellaiselle hankkeelle, jota paikallinen Leader-ryhmä on puoltanut. Myönteisen rahoituspäätöksen saanut toimija voi hakea ELY-keskuksen myöntämää hankerahoitusta maksuun takautuvasti, mistä johtuen hanke on käynnistysvaiheessa rahoitettava omalla rahoituksella. Väliaikaista korotonta hankerahoitusta voidaan myöntää enintään 150 000 euroa talousarvion antolainojen puitteissa. Väliaikaisesta rahoituksesta laaditaan kunnan ja hakijan välinen kirjallinen sopimus. Kunnanvaltuusto valtuuttaa kunnanhallituksen päättämään väliaikaisen rahoituksen myöntämisestä Leader-hankkeisiin. Väliaikaista rahoitusta on haettava kirjallisesti kunnanhallitukselta ja rahoitushakemuksen liitteeksi on toimitettava ELY-keskuksen hyväksytty rahoituspäätös. Antolainojen tarkemmat ehdot määritellään erikseen kunkin tapauksen kohdalla.

Kunnanhallituksen tulee huomioida päätöstä tehdessään, että kunnan takaus- ja antolainausperiaatteissa todetaan, että väliaikaista rahoitusta voidaan myöntää hankkeelle, jolle on myönnetty Leader-rahoitusta. Leader-rahoitus on EU:n osarahoittamaa toimintaa, jonka painopisteenä on paikallinen kehittäminen, jossa hankkeen valmistelu ja valinta tehdään alueen Leader-ryhmän toimesta. Rahoitusta hakeva hanke olisi saamassa rahoituksensa maaseuturahastolta, joka on myös EU-rahoitusta ja se myönnetään ELY-keskuksen valintakriteerien perusteella. Maaseuturahaston tukemat laajakaistahankkeet ovat lähtökohtaisesti taloudelliselta laajuudeltaan Leader-hankkeita suurempia. Antolainan myöntäminen tässä tapauksessa ei ole kunnan takaus- ja antolainaus toiminnan periaatteiden mukainen. Periaatteissa on todettu, että niissä määritellään yleiset periaatteet, joiden perusteella päätökset arvioidaan yleisellä tasolla ja joihin päätösten valmistelu perustuu. Maaseuturahastosta rahoitettavien hankkeiden tarkoitus vastaa varsin hyvin Leader-rahoitusta, mutta on kuitenkin sisällöltään ja laajuudeltaan hieman erilainen. Näin ollen kunnanhallitus joutuu tekemään asiassa tapauskohtaista arviointia.

Yleisellä tasolla siltarahoituksen myöntämisen kuituusuuskunnalle voidaan katsoa kuuluvan kunnan toimialaan, koska antolainan myötä osuuskunta voi edistää laajakaistaverkon rakentamista alueella, jolla ei ole markkinaehtoista toimintaa ja näin edistää kuituverkon kehittymistä kunnan alueella. Tämän voidaan katsoa olevan kuntalain mukaista asukkaiden hyvinvoinnin ja alueen elinvoiman edistämistä.

Valtiontukisäännöt ja De minimis -tuki

Osana antolainan myöntämisen päätöksentekoa Nurmijärven kunnan tulee arvioida tapausta valtiontukisääntöjen pohjalta. Valtiontukisäännöt koskevat tilanteita, joissa julkinen sektori (valtio, kunta, hyvinvointialue, kuntayhtymä) myöntää yritykselle tai toimialalle suoraa tukea tai muuta taloudellista etua. Lähtökohtaisesti julkisyhteisöjen markkinaehtoisia lainoja edullisemmat lainat ja takaukset muodostavat muuksi julkiseksi tueksi katsottavaa tukea, jolla voi olla vaikutuksia valtiontuen määrään.

Pääsääntöisesti uudesta tuesta tulee ilmoittaa ennakkoon Euroopan komissiolle, eikä tukea saa panna täytäntöön ennen komission hyväksyntää. Poikkeuksena on kuitenkin De minimis -tuki, joka on hallinnollisesti kevyt tapa huomioida valtiontukisäännöt, eikä siitä tarvitse tehdä ennakkoilmoitusta komissiolle.

De minimis -tuki tarkoittaa vähämerkityksistä julkista tukea, jonka määrä on enintään 300 000 euroa yhtä yritystä kohden kolmen vuoden ajanjaksolla. Pienten tukien ei katsota vääristävän kilpailua tai vaikuttavan jäsenmaiden väliseen kauppaan, minkä takia ne on vapautettu komissiolle tehtävästä ennakkoilmoitusvelvollisuudesta. Tukimäärä lainoissa voidaan laskea markkinakorona ja lainan todellisen koron välisenä erotuksena siten, että lainan vuotuiset maksuerät diskontataan tuen myöntämishetken arvoonsa. Käsillä olevassa tapauksessa kyseessä on lyhytaikainen laina, joten de minimis -tuen määrä voidaan määrittää myös yksinkertaisesti ilman nykyarvolaskelmaa lainan enimmäiskeston ja -määrän avulla (asetuksen 4 artiklan 3 b -kohta). Tuen määrän katsotaan olevan de minimis -tuen enimmäismäärä eli 300 000 euroa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: 1)

laina on suojattu vakuudella, joka kattaa vähintään 50 % lainasta, ja 2) lainan määrä on joko 1 500 000 euroa viiden vuoden aikana tai 750 000 euroa kymmenen vuoden aikana. Ehdot täyttyvät, koska kunta myöntää antolainaa enintään 150 000 ja enintään vuoden 2028 loppuun asti sekä kunta edellyttää, että laina suojataan vakuudella, joka kattaa vähintään 50 % lainasta.

Näin ollen kunnan myöntämä tuki, joka on määrältään enintään 300 000 euroa, myönnetään vähämerkityksisenä, eli ns. de minimis -tukena. Tuen myöntämisessä noudatetaan komission asetusta (EU) N:o 2023/2831, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen. Tukielementiksi katsotaan markkinakorona ja todellisen koron erotus, ei koko lainasummaa.

Ennen lopullista päätöstä lainan myöntämisestä kunta selvittää onko rahoitusta hakeva taho saanut muuta de minimis -tukea kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana. Selvitys on pyydettävä tuenhakijalta kirjallisessa tai sähköisessä muodossa. Tuen kokonaismäärää tarkasteltaessa huomioidaan kaikki yrityksen eri tukiviranomaisilta saama de minimis -tuki. Lisäksi varmistutaan siitä, että onko tuensaaja vaikeuksissa oleva yritys de minimis -asetuksen tarkoittamassa merkityksessä. Käytännössä kunnan tulee varmistaa onko toimija asetettu yrityssaneeraus- tai konkurssimenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi tai täyttääkö yritys lainsäädännön edellytykset ko. menettelyyn asettamiselle velkojen pyynnöstä.

Mikäli kunnanhallitus antaa hankkeelle myönteisen lausunnon ja hanke saa lopullisen rahoituspäätöksen ELY-keskukselta, tulee hankkeeseen ryhtyvän toimittaa kunnanhallitukselle virallinen rahoituspäätös ja siihen perustuva päivitetty siltarahoitushakemus.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää

1. sitoutua antamaan enintään 150.000 euron suuruisen korottoman siltarahoituksen Valkjärven kuituosuuskunnalle. Siltarahoitus sisältää julkista tukea korkotuen muodossa, joten rahoitus myönnetään vähämerkityksisenä eli ns. de minimis -tukena. Siltarahoituksen myöntämisen ehtona on ELY:n myönteinen rahoituspäätös, joka on toimitettava kunnanhallitukselle päivitetyn siltarahoitushakemuksen kera. Lisäksi ehtona on, että Nurmijärven kunnanvaltuusto myöntää antolainoihin tarvittavat määrärahat vuodelle 2026 talousarviokokouksessaan 12.11.2025 ja että osuuskunta osoittaa ja vakuuttaa kirjallisesti, ettei se ole aiemmin kolmen vuoden aikana saanut de minimis -tukea. Lainalle edellytetään riittävät vakuudet.

2. valtuuttaa talousjohtajan neuvottelemaan lainaehdot, lainalle edellytettävät vakuudet ja valmistelemaan laina-asiakirjat kunnanhallituksen päätöksentekoa varten.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

Erno Kontio, erno.kontio@nurmijarvi.fi

Päätös

Jakelu

